

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K
Danmark
sum@sum.dk

Kopi til
sist@sum.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325769
EMKI@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 18/01951-2

**HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM
ÆNDRING AF SUNDHEDSLOVEN (BETALING FOR
AKUT OG ANDEN SYGEHUSBEHANDLING AF VISSE
PERSONER UDEN BOPÆL I DANMARK)**

24. SEPTEMBER 2018

Sundheds- og Ældreministeriet har ved e-mail af 24. august 2018 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af sundhedsloven (Betaling for akut og anden sygehusbehandling af visse personer uden bopæl i Danmark).

Lovudkastet medfører, at regionerne som det klare udgangspunkt skal opkræve betaling for akut og anden sygehusbehandling, som ydes til personer, som midlertidigt opholder sig i Danmark uden at have bopæl her i landet, og at behandlingen fremover kun i undtagelsestilfælde ydes vederlagsfrit.

Retten til den højst opnåelige standard af fysisk og mental sundhed er omfattet af en række internationale menneskerettighedskonventioner, herunder FN's Konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, Kvindekonventionen, Børnekonventionen og Handicapkonventionen.¹

Ifølge menneskeretten har ethvert menneske ret til at nyde den højst opnåelige fysiske og psykiske sundhed. Staten skal sikre denne ret for enhver uden nogen form for diskrimination. Det betyder ikke, at der ikke kan ske forskelsbehandling af forskellige grupper.

Forskelsbehandling kan være tilladt, hvis den er sagligt begrundet.

Der er som udgangspunkt ikke noget til hinder for, at der opkræves betaling for akut og anden sygehusbehandling, som ydes til personer,

---

¹ FN's Konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder artikel 12, Kvindekonventionens artikel 12, Børnekonventionens artikel 24 og Handicapkonventionens artikel 25.

som midlertidigt opholder sig i Danmark, såfremt de er i stand til at betale herfor.

Institut for Menneskerettigheder har i 2016 udgivet en undersøgelse af uregistrerede migranternes sundhedsrettigheder i Danmark.²

Undersøgelsen viste, at der i praksis er stor uklarhed og usikkerhed om uregistrerede migranternes sundhedsrettigheder. Det gælder både for de uregistrerede migranter og blandt organisationerne og de ansatte i sundhedsvæsenet, og det omfatter både adgangen til behandling og spørgsmålet om betaling herfor.

Instituttet konkluderede i sin undersøgelse, at der er behov for at ændre dansk sundhedslovgivning og –praksis for at dansk ret til fuldt ud kan leve op til menneskerettens krav og anbefalinger. Der kan særligt henvises til det i rapporten s. 44 anførte om, at sundhedsbehandling i praksis skal være tilgængelig, det vil sige åben for alle. Dette betyder blandt andet, at en eventuel betaling for sundhedsydelser skal være økonomisk overkommelig.

Det fremgår efter instituttets opfattelse ikke klart af bemærkningerne til lovudkastet, hvem der fremover skal være omfattet af det udvidede betalingskrav. Under pkt. 2.2. nævnes tre grupper af udlændinge, som skal være omfattet, men spørgsmålet om hensynet til deres betalingsevne berøres ikke. Dernæst anføres det, at regionerne fortsat kan yde vederlagsfri sygehusbehandling, både akut og ikke akut, men det skal ske undtagelsesvis, når regionen "under de foreliggende omstændigheder skønner det rimeligt", det vil sige efter et konkret skøn. Bemærkningerne giver herefter nogle eksempler på, hvem der kan undtages, nemlig gravide, der venter på en opholdstilladelse og udlændinge uden lovligt ophold. Det præciseres desuden, at der ikke kan kræves betaling af patienter, som ikke kan give informeret samtykke, herunder børn og personer uden retlig handleevne.

Både undladelse af at nævne betalingsevneproblemet og bemærkningerne om, at patienter kan undtages efter et skøn ud fra en rimelighedsvurdering, kan efter instituttets opfattelse gøre den foreslåede betalingsordning vanskelig at overskue og formentlig også vanskelig at administrere for hospitalerne/regionerne. Det samme vil formentlig gælde for ordningen, hvorefter patienterne i en akutsituation skal have mulighed for at give informeret samtykke til en beregnet betaling for sygehusbehandling, herunder om behandling kan vælges til eller fra ud fra en økonomisk vurdering.

---

² Institut for Menneskerettigheder, Uregistrerede migranternes sundhedsrettigheder – fokus på gravide kvinder og børn, 2016, tilgængelig på: <https://menneskeret.dk/udgivelser/uregistreredes-migranternes-sundhedsrettigheder>.

Samlet set er det Instituttets opfattelse, at lovudkastets bemærkninger ikke adresserer de nævnte uklarheder om sikringen af ikke-herboende udlændinges sundhedsrettigheder. Der kan herved henvises til instituttets rapport om uregistrerede gravide kvinders og børns ret til sundhedsbehandling samt til løbende tilkendegivelser fra danske myndigheder om, at uregistrerede børn har ret til samme behandling som børn med dansk bopælsregistrering.

Efter instituttets opfattelse bør det klargøres, hvilke grupper, der fremover som udgangspunkt skal være omfattet af betalingskravet, og hvilke hensyn der skal tages til de pågældendes (manglende) betalingsevne, herunder via forsikringsdækning m.v. Det bør ligeledes klargøres, hvilke grupper, der generelt skal være undtaget fra betalingskrav, herunder gravide kvinder og børn.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det i lovforslagets bemærkninger klargøres,

- hvilke personer (uden dansk bopæl og med midlertidigt ophold her i landet), der *som udgangspunkt* skal betale for akut og anden sundhedsbehandling, herunder under hensyn til de pågældendes betalingsevne
- hvilke personer (uden dansk bopæl og med midlertidigt ophold her i landet), der *generelt* skal være undtaget fra betalingskravet, herunder børn, gravide kvinder, udlændinge uden lovligt ophold og personer uden retlig handleevne.

Der henvises til sagsnr.: 1803701.

Med venlig hilsen

Emil Kiørboe

SPECIALKONSULENT